

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

גיטין פח-ב עניין: גימטריה עם הכולל

הקדמת הלקט יושר

במעל. וגם הוא בגימטריא שם הגאון, הנקרא לספר תורה ישראל ב"ר פתחיה זצ"ל¹⁸ אבל העולם קורין אותו רבי איסרלן¹⁹ כמו שכתבתי בחרוזה²⁰, ואני שמי יוזלין ואני נקרא לספר תורה יוסף ב"ר משה ז"ל כמו שציירתי בראשי החרוזות²¹. ומה שחסר אחת במנין 'ישראל יוזלין' מ'לקט יושר' על זה אין להקפיד, כי זכורני שאמר הגאון מה שאומר העולם שאין להקפיד אם חסר אחד במנין בגימטריא²², לא ידעתי אם אמר משמיה או לאו. והביא ראיתם ממה שפירש רש"י בפרשת ואתחנן²³ על ונושנתם והקדים שתי שנים וכו', מדצריך להקדים שתי שנים שמע מינה שאינו די בשנה אחד, ולמה, אלא על כורחך שמע מינה שאין להקפיד אם חסר אחת בגימטריא²⁴.

בית האוצר לר"י ענגיל מערכת א-ח כלל מח

וענין דאחד אין נחשב חסרון י"ל דהוא מפאת חשבון הכולל אשר לבעלי הרמז דהתכללות הפרטיים נחשב ג"כ לדבר אחד וע' תי"ט שנת על המשנה דא"כ מלאכה ארבעים חסר אחת דהקשה מדוע לא חנו שלשים יתשע ותי' דא"כ הך דמכות דחני מטות ארבעים חסר אחת חני הכי והתם אינשריך למיחגי הכי מטות דבתורה כתיב ארבעים יכט וה"ק דמכין אינו מ' הנחובים בתורה חסר אחת ע"ש ואין תי' זה מספיק דבוכחים (דף ק"ח ע"ב) איחא ג"כ ח"ר יתי' אהל מועד שנחמדבר ארבעים שנה חסר אחת ט' [ובכתבי אגדה שלי כתבתי דהגביר יהנות המלוה חשיב כמלוה וע"כ גם שנה ראשונה שעשי' המשכן נחשב כאילו ה"י משכן וקרבנות אלא שבשעל לא ה"י ולכן מקרי ארבעים חסר אחת ודו"ק] ולפי הג"ל דאחד אין חשיב חסרון מפאת דהתכללות הפרטיים חשיב ג"כ אחד ע"כ שפיר ל"ט בהתשנס יחד בכליות נחשבים מספר מ' אלא שבשאלה בא לספר הפרטיים אחד אחד אין שם רק ל"ט ולכן מקרי זה ארבעים בכלל חסר אחת בחשבון הפרטיים ודו"ק ואולי יש בזה רמז לל"ט מטות מדלף כתיב ארבעים יכט רק במספר ארבעים יכט וע"כ גם ל"ט מטות חשיב מספר ארבעים מפאת חשבון הטלל אלא דבשעל הם רק ל"ט ואם ה"י הטובה למ' מטות ממש ה"ל למיכתב ארבעים יכט משא"כ עתה דכתי' רק מספר ארבעים ע"כ מספר ארבעים יש גם בל"ט דרק מ' ממש הוא דלא ה"י משא"כ מספר ארבעים הם גם ל"ט דנחשבים מספר ומשכן ארבעים מפאת האספת חשבון הטלל וכנ"ל ודו"ק היטב :

דבש לפי מערכת ג'

יד. גימטריאות רמז מן התורה כשעושים גימט' וחסר אחד אינו מעכב דכתיב אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי וראה כי מנשה ואפרים גימט' ראובן ושמעון ואחד חסר. אלמא אינו מעכב. לקוטי גורי האר"י והרמ"ע כ"י :

